

ROKKII

ASIAKASTYYPIT

• **Arki ja käyttäytyminen:**

- Rajojen haastaminen
- Hölmöily, usein porukassa
- Viettää paljon aikaa kaupungilla kavereiden kanssa
- Taloudelliset ongelmat
- Vuorovaikutussuhteiden haasteet

• **Päihteet:**

- Kokeilut (ja käyttö)
- Ihannoiti ja normalisointi
- Rikokset saattavat olla päihdekäyttöön liittyviä

• **Arvot ja ajattelu:**

- Rikollis- ja jengimaailman ihannoiti
- Omaehtoisuus ja auktoriteetti-ongelmat
- Moraalikäsityksen haasteet
- Välinpitämättömyys
- Ei koe ongelmia → motivaatio muutokseen heikko

• **Rikokset:**

- Rikokset impulsiivisesta toiminnasta johtuvia, harvoin suunniteltuja
- Ilkivalta, näpistys
- Vihanhallinta, väkivaltarikokset
- Sosiaalinen media

• **Terveys:**

- **ADHD/muu nepsy**
- traumatausta
- Impulsiivinen käytös
- Toiminnanohjauksen haasteet
- Hoitamatta/diagnosoimatta?

• **Koulunkäynti:**

- Eriytynen tuki/opiskelee pienryhmässä
- Oppimisen haasteet
- Poissaolot
- Käyttäytyminen

• **Perhe ja koti:**

- Vanhemmuuden haasteet: huoltaja ei kykene rajaamaan
- Vuorovaikutuksen haasteet
- Rikonnainen perhetausta, eroperhe, yksinhuoltajaperhe

IMPULSIIVINEN

Alaikäinen 10-17 v.

Lastensuojelun asiakkuus → aiempia tukitoimia, usein on/ollut sijoitus/sijoituksia, huostaanotettu

• **Arki:**

- Omaehtoinen toiminta
- Arjen pyörittämisen haasteet; koulunkäynti, uni, ruoka, lääkitys..
- Omia bisneksiä (jengikytkökset?)

• **Päihteiden käyttö:**

- Käyttää tupakka/nuuska
- Käyttää alkoholia
- Mahdollisesti päihdeongelma /huumausainekokeilut tai jatkuva käyttö
- Ihannointi ja normalisointi
- Rikokset saattavat olla päihdekäyttöön liittyviä

• **Arvot ja ajattelu:**

- Viranomaisvastaisuus ja epäluottamus
- Rikollis- ja jengimaailman ihannointi → turva ja johonkin kuuluminen
- Omaehtoisuus ja auktoriteettiongelmat
- Moraalikäsityksen haasteet
- Välinpitämättömyys
- Ei koe ongelmia → motivaatio muutokseen heikko

• **Rikokset:**

- Trauman toistaminen, ei taitoja käsitellä → oma paha olo rikosoireiluna
- Osa rikoksista suunnitelmallisia, paljon rahaa käytössä
- Ilkivalta, huumausainerikokset, varkaudet/ryöstöt
- Vihanhallinta, impulsiivisuus väkivaltarikokset

HAASTAVA

Alaikäinen 10-17 v.

• **Terveys:**

- **Traumatausta**
- ADHD/muu nepsy
- Impulsiivinen käytös
- Toiminnanohjauksen haasteet

• **Koulunkäynti:**

- Erityinen tuki/opiskelee pienryhmässä
- Oppimisen haasteet
- **Poissaolot**
- Käyttäytyminen

• **Perhe ja koti:**

- **Lapsuuden traumat ja turvaton lapsuus**
- Vanhemmuuden haasteet: huoltaja ei kykene rajaamaan
- Rikkinainen perhetausta, eroperhe, yksinhuoltajaperhe

Lastensuojelun asiakkuus → aiempia tukitoimia, usein on/ollut sijoitus/sijoituksia, huostaanotettu

• **Arki:**

- Täysin omaehtoinen toiminta
- Arjen pyörittämisen haasteet; koulunkäynti, uni, ruoka, lääkitys..

• **Päihteiden käyttö:**

- Kokeilee/käyttää päihteitä tai on niistä kiinnostunut
- Rikokset ei usein päihdekäyttöön liittyviä

• **Arvot ja ajattelu:**

- Ymmärtää maailma eri tavalla
- Omaehtoisuus, auktoriteettiongelmat
- Moraalikäsityksen haasteet
- Välinpitämättömyys
- Ei koe ongelmia → motivaatio muutokseen heikko

• **Rikokset:**

- Ilkivalta, kokeilunhalu → ei hahmota seurauksia, kavereille näyttäminen, kavereiden vietävissä
- Sosiaalisten tilanteiden haasteet, vihanhallinta, impulsiivisuus, väkivaltarikokset

• **Terveys:**

- Nepsy/ADHD/autismin kirjo
- Traumatausta

• **Koulunkäynti:**

- Erityinen tuki/opiskelee pienryhmässä
- Erityistarpeet
- Oppimisen haasteet
- Poissaolot
- Käyttäytyminen

• **Perhe ja koti:**

- Lapsuuden traumat ja turvaton lapsuus
- Nuoren käytös/erityistarpeet haasteita arkeen
- Rikkinainen perhetausta, eroperhe, yksinhuoltajaperhe

ERITYINEN

Alaikäinen 10-17 v.

Lastensuojelutaustaa lapsuudessa ja nuoruudessa, laitospaikka, jälkihuollon asiakas TAI ns. väliinputoaja → ei tukea

• **Arki:**

- **Moniongelmaisuus**
- **Palveluihin kiinnostavuus**
- Arkipäiväisten toimintojen hoitaminen haastavaa
- Päivittäistä päihdekäyttöä
- Päihdekäyttöön liittyvä velkaantuminen
- Taloudelliset ongelmat
- Sosiaalisten taitojen haasteet

• **Päihteiden käyttö:**

- **Päihdeongelma / käyttää runsaasti päihteitä**
- Mielenterveysongelmien hoito päihteillä
- Ei koe tarvitsevänsä / ei pysty ottamaan apua vastaan

• **Arvot ja ajattelu:**

- Moraalikäsitteen haasteet
- Hyväksynnän hakeminen
- Heikko itsetunto ja -luottamus
- Oman arvon tunnettomuus

• **Rikokset:**

- Huumausainerikokset
- Rikokset, jotta saa päihteitä / päihteiden vaikutuksen alaisena
- Väkivaltarikokset
- RISE:n asiakkuus
- Myös usein rikoksen uhrina

MT & PÄIHTEET

Täysi-ikäinen 18-29v.

• **Terveys:**

- **Mielenterveysongelmat**
- **Traumatausta**
- Ei saanut tarvittavia diagnooseja tai apua terveydellisiin/ mielenterveydellisiin ongelmiin
- ADHD/muu nepsy
- Muut terveydelliset ongelmat
- Vihanhallinta/impulsiivisuus

• **Työ ja koulunkäynti:**

- Peruskoulu kesken/suoritettu
- Jatko-opintojen suorittaminen haastavaa
- Työtön, ei pysty käymään töissä
- Ei tiedä mitä elämältään haluaa

• **Perhe ja koti:**

- Ongelmien ylisukupolvisuus
- Ongelmat alkaneet jo nuoruudessa
- Lapsuuden traumat ja turvaton lapsuus, huostaanotettu?
- Asuu omillaan, mutta ei pysty huolehtimaan itsenäisesti siihen liittyvistä asioista / tuettu asuminen
- Asunnottomuus? Laitospaikka?
- Mahdollisesti omia lapsia (asuvat muualla)
- Ihmissuhdehaasteet ja hyväksikäyttö (läheisriippuvuus)

Lastensuojelutaustaa lapsuudessa ja nuoruudessa, jälkihuollon asiakas
TAI ns. väliinputoaja → ei tukea

• **Arki:**

- Päivärytmi epäsäännöllinen
- Heikko kiinnittyminen
- Yhteiskunnan ulkopuolella
- Toimeentulo pääsääntöisesti rikollisesta toiminnasta
- Asioiden hoitaminen haastavaa/ei taitoja
- Omaehtoinen käytös

• **Päihteiden käyttö:**

- Käyttää päihteitä

• **Arvot ja ajattelu:**

- Vahva rikollismaailman ihannointi
- Haluaa kuulua jengiin/porukkaan
- Viranomaisvastaisuus
- Maineen ylläpitämisen tarve
- Vääristynyt oikeudentaju
- Radikalisoituminen

• **Rikokset:**

- Rikollisjengeihin liittyvät rikokset
- Huumausainerikokset
- Väkivaltarikokset
- RISE:n asiakkuus
- vankilatuomioit

**WANNABE
JENGIÄINEN**

Täysi-ikäinen 18-29v.

• **Terveys:**

- Mahdollisesti traumatausta
- Ei saanut tarvittavia diagnooseja tai apua terveydellisiin/ mielenterveydellisiin ongelmiin
- ADHD/muu nepsy/persoonallisuushäiriö

• **Työ ja koulunkäynti:**

- Peruskoulu suoritettu
- Jatko-opintojen suorittaminen keskeytynyt/haastavaa
- Ei käy töissä/lyhyet patkätöet

• **Perhe ja koti:**

- Ongelmat alkaneet jo nuoruudessa, ylisukupolvisuus (viranomaisvastaisuus)
- Kulttuuritausta
- Lapsuuden traumat ja turvaton lapsuus, usein lastensuojelutausta
- Asuu omillaan, mutta ei pysty huolehtimaan itsenäisesti siihen liittyvistä asioista
- Mahdollisesti asunnoton

Lastensuojelutaustaa lapsuudessa ja nuoruudessa, jälkihuollon asiakas
TAI ns. väliinputoaja → ei tukea

• **Arki:**

- Rikokset
- Päihteet
- Ei taitoja, joka johtaa rikolliseen kierteeseen
- Rahoittaa elämänsä rikoksilla

• **Rikokset:**

- Rikokset oman toimeentulon lähde
- RISE:n asiakkuus
- Vankeustuomiot
- Mahdollinen jengikytkös/järjestäytynyt rikollisuus

• **Terveys:**

- Mahdollisesti traumatausta
- Ei saanut tarvittavia diagnooseja
- ADHD/muu nepsy

• **Päihteiden käyttö:**

- Päihdeongelma / käyttää runsaasti päihteitä

• **Arvot ja ajattelu:**

- Kokee että yhteiskunta häntä vastaan, tullut kohdelluksi väärin/ei sopeudu normeihin

**ELÄMÄNTAPA-
RIKOLLINEN**

Täysi-ikäinen 18-29v.

• **Työ ja koulunkäynti:**

- Peruskoulu kesken/suoritettu
- Jatko-opintojen suorittaminen haastavaa
- Rikokset "päivätyönä"

• **Perhe ja koti:**

- Välit suvun ja perheen kanssa menneet
- Parisuhteet ja ystävyysuhteet hyötysuhteita
- Mahdollisesti asunnoton

Lastensuojelutaustaa lapsuudessa ja nuoruudessa, jälkihuollon asiakas
TAI ns. väliinputoaja → ei tukea

• **Arki:**

- Arjen hallinta puuttuu
- Raha-asioiden ongelmat
- Yhteiskunnan ulkopuolella
- Arki pyörii päihteiden ympärillä
- Täysin riippuvainen ulkopuolisesta avusta

• **Terveys:**

- Osastojaksoja (itsetuhoisuus, yliannostukset, psykoosi)
- Ei hoida terveyttään
- Ei kontakteja terveydenhuoltoon
- Aliravittu
- Traumatausta
- Vakavat mielenterveysongelmat

• **Arvot ja ajattelu:**

- Haluaa apua, mutta ei kykene vastaanottamaan
- Epärealistiset tavoitteet
- Ristiriitaisuus
- Arvottomuus

• **Rikokset:**

- Huumausainerikokset
- Omaisuusrikokset → rahaa päihteisiin

**VAKAVA MT &
PÄIHDE**

Täysi-ikäinen 18-29v.

• **Päihteiden käyttö:**

- Vakava päihdeongelma
- Suonensisäistä käyttöä
- Monien eri päihteiden käyttö ja sekakäyttö
- Jatkuva uhka henkeen ja terveyteen
- Päivittäinen käyttö

• **Työ ja koulunkäynti:**

- Ei koulukuntoinen
- Ei työkykyinen

• **Perhe ja koti:**

- Epäterveet perhesuhteet (vanhemmat huolissaan ja mahdollistaa käytön, nuori käyttää vanhempiaan hyväkseen)
- Turvaton koti/kodittomuus
- Rikkonainen perhetausta

Asiakas tarvitsee vahvaa tukea > ROKKI ei voi vastata hänen tuen ja hoidon tarpeeseen, vaan motivointi ja ohjaus muuhun palvelunn